

Ekonomiye Dair Öne Çıkan Düzenlemeler ¹

24 – 31 Ağustos 2023

TCMB'den şahin faiz artışı

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB) faiz kararını açıkladı. TCMB politika faizini 750 baz puan artışla yüzde 25 seviyesine çıkardı. Böylelikle faiz 4 yılın en yüksek seviyesine çıktı.

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB) politika faizini yüzde 25 seviyesine çıkardı. Alınan faiz artış kararı TCMB'nin gerçekleştirdiği en yüksek faiz artışı olarak kayıtlara geçti. Böylelikle yeni ekonomi yönetimiyle birlikte Haziran ayında gerçekleştirilen ve o güne dek gerçekleştirilen en büyük faiz artışı olma özelliğini taşıyan 650 baz puanlık faiz artırımı rekoru da yeniden kırılmış oldu.

TCMB daha önce 2018 yılı Eylül ayında 625 baz puan, 2014 yılı Ocak ayında 550 baz puan ve 2020 yılı Kasım ayında ise 475 baz puanlık faiz artışı gerçekleştirmişti.

Ağustos toplantısı yeni başkan yardımcılarını Cevdet Akçay, Hatice Karahan ve Fatih Karahan'ın katıldığı ilk PPK toplantısı olarak da kayda geçti.²

Kredi kartı azami faiz oranları arttı

Merkez Bankası'nın faiz artışından sonra, kredi kartları işlemlerinde uygulanan azami faiz oranları için baz alınan referans oran yükseltildi. Buna göre, referans oran yüzde 1,58'den yüzde 2,26'ya çıkarıldı.

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası'nın (TCMB) bir haftalık repo faizini 750 baz puan artışla yüzde 25'e çıkarmasının ardından, kredi kartları işlemlerinde uygulanan azami faiz oranları için baz alınan referans oran yükseltildi.

TCMB internet sitesinde yer alan bilgilere göre, geçerlilik tarihi 1 Eylül olmak üzere referans oran, ağustos ayındaki yüzde 1,58'den yüzde 2,26'ya çıkarıldı. Kredi kartı azami akdi faiz oranı yüzde 2,13'ten yüzde 2,81'e yükseldi. Kredi kartı azami gecikme faiz oranı da yüzde 2,43'ten yüzde 3,11 seviyesine

¹ Bu bülten TEPAV tarafından hazırlanmakta ve iş dünyasının yakından takip ettiği vergi, istihdam, devlet destekleri, ticaret ya da finansal alanlardaki öne çıkan yasal düzenlemeleri esas almaktadır.

² Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasından: Para Politikası Kurulu Kararı, Sayı: 2023-32, (24 Ağustos 2023).

<https://www.tcmb.gov.tr/wps/wcm/connect/fb9b0787-6d06-463c-bd26-3ecc20c0ef77/DUY2023-32.pdf?MOD=AJPERES&CACHEID=ROOTWORKSPACE-fb9b0787-6d06-463c-bd26-3ecc20c0ef77-oEDcTZW>

çıktı. Nakit çekim veya kullanım işlemlerinde uygulanacak azami akdi faiz oranı ise yüzde 2,89'dan yüzde 3,57'ye yükseldi.³

BDDK'dan konut kredilerinde düzenleme

Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu'nun (BDDK) yeni düzenlemesiyle ikinci konutu alanlar için kredi değer oranı düşürülüyor. Düzenleme ilk kez konut alacakları kapsamıyor. Bankalar için de kredi risk ağırlığı artırılıyor.

BDDK konut kredilerinde düzenlemeye gitti. BDDK'nın internet sitesinden yapılan açıklamaya göre, finansal istikrarın güçlendirilmesine yönelik koordineli makro ihtiyati tedbirler kapsamında, ikinci ve sonrası konut alımında tüketicinin kendisinin, eşinin veya 18 yaş altındaki çocuklarının malik olduğu en az bir konutunun bulunması halinde konut kredisi değer oranı yüzde 75 daraltılacak.

Karara göre, 5 milyon TL değerindeki bir evi, ikinci tapulu evi olarak alacak olanlara evin değerinin yüzde 22,5'i kadar kredi kullanılabilir.

Söz konusu kişilere konut edinmeleri amacıyla kullanılacak ikamet amaçlı gayrimenkul ipoteği ile teminatlandırılan kredilere sermaye yeterliliği hesaplamasında da (standart yaklaşım kullanılarak hesaplanan) yüzde 35 risk ağırlığı yerine yüzde 150 risk ağırlığı uygulanacak.

İlk konut alımlarında ise kredi değer oranlarında bir değişiklik olmayacak.⁴

Birleşik Arap Emirlikleri'ne vergi indirimi

Birleşik Arap Emirlikleri Menşeli Bazı Sanayi Ürünlerinin İthalatında Tarife Kontenjanı Uygulanmasına İlişkin Tebliğ Resmi Gazete'de yayımlandı.

Birleşik Arap Emirliği'nden (BAE) gelen bazı tarım ve sanayi ürünlerine vergi istisnası getirilmesi Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girdi. Tarife kontenjanı çerçevesinde yapılacak ithalatta gümrük vergisi alınmayacak. Resmi Gazete'deki listeye göre BAE'den gelecek tavuktan yumurtaya, sebzedden baklagillere, yağlardan sütlere kadar birçok üründe belli bir miktara kadar vergi alınmayacak.⁵

³ Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasından: Kredi Kartı İşlemlerine Uygulanacak Azami Faiz Oranları, (25 Ağustos 2023).

<https://www.tcmb.gov.tr/wps/wcm/connect/TR/TCMB+TR/Main+Menu/Istatistikler/Bankacilik+Verileri/Kredi+Karti+Islemlerinde+Uygulanacak+Azami+Faiz+Oranlari>

⁴Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumundan: Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu Kararı, Karar Sayısı: 10656. (24 Ağustos 2023).

<https://www.bddk.org.tr/Mevzuat/DokumanGetir/1191>

⁵ Birleşik Arap Emirlikleri Menşeli Bazı Sanayi Ürünlerinin İthalatında Tarife Kontenjanı Uygulanması Hakkında Karar (Karar Sayısı: 7546), Resmi Gazete, Sayı:32295, (31.08.2023).

<https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2023/08/20230831-4.pdf>

İkinci el araç ve gayrimenkul satışına düzenleme

Kişinin kendisine, eşine veya birinci ve ikinci derece kan hısımlarına ait olmayan ya da ilana konu taşınmaz veya taşıt sahibi tarafından yetkilendirilmediği taşınmazın veya taşıtın ilana konulması yasaklanıyor. Öte yandan emlak komisyoncuları ve oto galericileri, sahip oldukları yetki belgeleriyle doğrulama yaparak, satışına yetkili oldukları taşıtı veya taşınmazı ilana koyabilecek.

Resmi Gazete'de yayımlanan söz konusu yönetmelik değişikliklerine göre; ilan sitelerinde ikinci el motorlu kara taşıtı veya taşınmaz ilanı vermek isteyenler, açık kimliklerini gizledikleri sahte hesaplar üzerinden ilan veremeyecek. Kişinin kendisine, eşine veya birinci ve ikinci derece kan hısımlarına ait olmayan ya da ilana konu taşınmaz veya taşıt sahibi tarafından yetkilendirilmediği taşınmazın veya taşıtın ilana konulması yasaklandı. Bununla birlikte, emlak komisyoncuları ve oto galericileri, sahip oldukları yetki belgeleri ile doğrulama yaparak, satışına yetkili oldukları taşıtı veya taşınmazı ilana koyabilecekler.

Gerçekleştirilen yeni düzenlemeyle birlikte; ikinci el motorlu kara taşıtları ve taşınmazların satışına yönelik ilanlara elektronik ortam sağlayan gerçek veya tüzel kişiler, üyelikten veya ilanının yayımlanmasından önce kimlik doğrulaması yapmalarının yanı sıra, ilanının yayımlanmasından önce ilana konu ikinci el motorlu kara taşıtının veya taşınmazın ilanına yetkili olduğuna dair doğrulama yapmakla yükümlü olacak.

Bahse konu yönetmeliklerde yapılacak değişiklikler ile mevzuata aykırı davrananlar hakkında her bir aykırılık için 10 bin Türk Lirasından 100 bin Türk Lirasına kadar idari para cezası uygulanacak.

Ticaret Bakanlığı tarafından söz konusu yönetmelik değişiklikleri hakkında yapılan açıklamada, "Son zamanlarda ilan sitelerinde gerçeği yansıtmayan, fiyat şişirmeleri ve aldatmacaları içeren ilanlar yoluyla, Taşınmaz ve ikinci el motorlu kara taşıtı ticaretinde vatandaşlarımızın mağdur edildiğinin gözlemlenmesi ve bu konuda çokça artan şikayetlerin bildirilmesi üzerine, söz konusu etik dışı ve yanlış uygulamaları ve mağduriyetleri ortadan kaldırmak amacıyla, Taşınmaz Ticareti Hakkında Yönetmelikte ve İkinci El Motorlu Kara Taşıtlarının Ticareti Hakkında Yönetmelikte değişikliğe gidilmesi zorunluluğu ortaya çıkmıştır. Söz konusu değişikliklerle; tüketici mağduriyetine yol açabilen sahte ilanların engellenmesi, spekülasyon fiyat artışlarının önlenmesi ve elektronik ortamda hizmet sunan ilan platformlarında yer alan ilan kirliliği ile ilanlardaki bilgi kirliliğinin önüne geçilmesi amaçlanmaktadır" denildi.

Söz konusu yönetmelik değişiklikleri yayım tarihinden 2 ay sonra yürürlüğe girecek.⁶

⁶ T.C.Ticaret Bakanlığından: İkinci El Motorlu Kara Taşıtlarının Ticareti Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik, Resmi Gazete, Sayı: 32295, (31.08.2023)

<https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2023/08/20230831-5.htm>

T.C.Ticaret Bakanlığından: Taşınmaz Ticareti Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik, Resmi Gazete, Sayı: 32295, (31.08.2023)

<https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2023/08/20230831-6.htm>

Ek MTV'de süre uzatıldı

Ek motorlu taşıtlar vergisinin (MTV) birinci taksitinin ödeme süresi 31 Ağustos'tan 6 Eylül 2023 Çarşamba günü sonuna kadar uzatıldı.

Ek MTV'nin birinci taksitinin ödeme süresi 6 Eylül'e kadar uzatıldı.

Gelir İdaresi Başkanlığı'ndan yapılan açıklamada "Bakanlığımızca yapılan değerlendirmeler neticesinde, 7456 sayılı Kanununun 1 inci maddesinin (5) numaralı fıkrası hükmü uyarınca 31 Ağustos 2023 Perşembe günü sonuna kadar ödenmesi gereken ek motorlu taşıtlar vergisinin birinci taksitinin ödeme süresi 06 Eylül 2023 Çarşamba günü sonuna kadar uzatılmıştır." dendi.⁷

SPK, gayrimenkul değerlendirme tarifesine zam yaptı

SPK 2023 yılı gayrimenkul değerlendirme asgari ücret tarifesi tutarlarını yaklaşık yüzde 50 oranında artırdı.

Resmi Gazete'de yayımlanan SPK kararına göre, 2023 yılına yönelik güncellenerek yeniden düzenlenen ve 29 Ağustos tarihinden geçerli gayrimenkul değerlendirme asgari ücretleri; metrekaresine bağlı olarak; konut, ofis veya büro için 2 bin 662 TL ile 8 bin 419 TL arasında değişen tutarlardan, 3 bin 993 TL ile 12 bin 629 TL arasında değişen tutarlara yükseltildi.

Gayrimenkul değerlendirme asgari ücretleri metrekaresine bağlı olarak; imalathane, fabrika, depo ve çiftlikler için 2 bin 454 TL ile 20 bin 514 TL arasında değişen tutarlardan 3 bin 681 TL ile 30 bin 771 TL arasında değişen tutarlara yükseltilirken, dükkan, plaza, AVM, konaklama tesisi, sinema-tiyatro salonları, spor tesisleri ve otoparklar için ise 2 bin 719 TL ile 40 bin 569 TL arasında değişen tutarlardan 4 bin 79 TL ile 60 bin 854 TL arasında değişen tutarlara güncellendi.⁸

⁷ T.C.Gelir İdaresi Başkanlığı'ndan: Ek Motorlu Taşıtlar Vergisinin Birinci Taksit Ödeme Süresinin Uzatılmasına İlişkin Duyuru, (29.8.2023)

<https://www.gib.gov.tr/ek-motorlu-tasitlar-vergisinin-birinci-taksit-odeme-suresinin-uzatilmasina-iliskin-duyuru>

⁸ Sermaye Piyasası Kurulundan: Sermaye Piyasası Kurulunun 2023 Yılı Gayrimenkul Değerleme Asgari Ücret Tarifesinin Güncellenmesine İlişkin Kararı, Resmi Gazete, Sayı: 32294

<https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2023/08/20230829-13.pdf>